Проект

Н А Р Е Д Б А

№ …….

за придобиване на квалификация по професията

„БАЛНЕОЛОГИЧНИ И ВЪЗСТАНОВИТЕЛНИ ПРОЦЕДУРИ“

Раздел I
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С тази наредба се определя държавният образователен стандарт (ДОС) за придобиването на квалификация по професията 091501 „Балнеологични и възстановителни процедури“ от област на образование „Здравеопазване“ и професионално направление 0915 „Терапия и рехабилитация“ съгласно Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО).

Чл. 2. Държавният образователен стандарт за придобиването на квалификация по професията 091501 „Балнеологични и възстановителни процедури“ съгласно приложението към тази наредба определя изискванията за придобиването на втора и трета степен на професионална квалификация по професията, за придобиване на квалификация по част от професията, както и за достигане на отделни единици резултати от ученето.

Чл. 3. Въз основа на ДОС по чл. 1 и рамковите програми по чл. 10, ал. 3, т. 2, 3, 5 и 6 от Закона за професионалното образование и обучение се разработват типови учебни планове за ученици, учебни планове за лица, навършили 16 години, и учебни програми за обучението.

Раздел II
СЪДЪРЖАНИЕ НА ДЪРЖАВНИЯ ОБРАЗОВАТЕЛЕН СТАНДАРТ

Чл. 4. (1) Държавният образователен стандарт по чл. 1 определя изискванията към кандидатите, описанието на професията, единиците резултати от учене за придобиване на всяка

от степените на професионална квалификация по професията, критериите и средствата за оценяване на всяка единица резултат от учене, съвкупността от единици резултати от ученето, които формират придобиването на квалификация по част от професия, изискванията към материалната база и изискванията към обучаващите.

(2) Държавният образователен стандарт за придобиване на квалификация по професията „Балнеологични и възстановителни процедури“ включва общата, отрасловата и специфичната професионална подготовка с необходимите професионални компетентности, които гарантират на обучаемия възможността за упражняване на професията след завършване на обучението.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Учебните планове и учебните програми по чл. 3, разработени въз основа на тази наредба, започват да се прилагат от учебната 2026 – 2027 г. за учениците, които постъпват в VIII клас в училищното професионално образование и обучение, а за лица, навършили 16 години – от 1 януари 2026 г.

§ 2. Тази наредба се издава на основание чл. 22, ал. 6, във връзка с ал. 2, т. 6 от Закона за предучилищното и училищното образование.

КРАСИМИР ВЪЛЧЕВ

Министър на образованието и науката

ПРОЕКТ

Приложение към чл. 2

ДЪРЖАВЕН ОБРАЗОВАТЕЛЕН СТАНДАРТ
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КВАЛИФИКАЦИЯ ПО ПРОФЕСИЯТА
„БАЛНЕОЛОГИЧНИ И ВЪЗСТАНОВИТЕЛНИ ПРОЦЕДУРИ“

Професионално направление					
Код: 0915	Терапия и рехабилитация				
Професия					
Код: 091501	Балнеологични и възстановителни процедури				
Степени на професионална квалификация		**–**	**II**	**III**	**–**
Ниво по Национална квалификационна рамка (НКР)		**–**	**3**	**4**	**–**
Ниво по Европейска квалификационна рамка (ЕКР)		**–**	**3**	**4**	**–**

ПРОЕКТ

1. Изисквания към кандидатите

1.1. Изисквания към кандидатите за входящо минимално образователно и/или входящо квалификационно равнище за придобиване на степени на професионална квалификация съгласно Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО)

За придобиване на втора и трета степен на професионална квалификация (СПК) по професията „Балнеологични и възстановителни процедури“ от Списъка на професиите за професионално образование и обучение (СППОО), утвърден от министъра на образованието и науката със Заповед № РД09-2230 от 09.08.2024 г., изискванията за входящото минимално образователно равнище към кандидатите са:

1.1.1. За придобиване на втора степен на професионална квалификация

• за лица, навършили 16 години – завършен първи гимназиален етап.

1.1.2. За придобиване на трета степен на професионална квалификация

• за ученици – завършено основно образование;

• за лица, навършили 16 години – придобито право за явяване на държавни зрелостни изпити или завършено средно образование.

Изискването за входящо квалификационно равнище при продължаващо професионално обучение за придобиване на трета степен на професионална квалификация е придобита втора степен на професионална квалификация по професията, съответно по част от професията.

1.2. Здравословното състояние на кандидата се удостоверява с медицински документ, доказващ, че професията, по която желае да се обучава, не му е противопоказна

2. Описание на професията

Професията „Балнеологични и възстановителни процедури“ е свързана с предоставяне на услуги за изпълнението на програми, пакети и процедури, предлагани в сертифицирани центрове (балнеолечебни, СПА, уелнес и таласотерапевтични) насочени към задоволяване на очакванията на клиентите за рекреация, релаксация, психо-физическа хармония, закаляване и др. Професията включва участие или изпълнение на немедицински балнеологични и възстановителни процедури в самостоятелни или прилежащи центрове към места за настаняване: СПА, уелнес и таласотерапевтични центрове, сертифицирани от Министерството на туризма (МТ). Професията „Балнеологични и възстановителни процедури“ е свързана с трудови дейности, отговорности, личностни качества, особености на условията на труд, оборудване и инструменти, изисквания за упражняване на професията, определени в законови и подзаконови актове (здравословно състояние, правоспособност и др.)

2.1. Втора степен на професионална квалификация по професията

Придобилите втора степен на професионална квалификация по професия „Балнеологични и възстановителни процедури“ могат да подпомагат изпълнението на процедури от медицински специалисти и изпълняват водни процедури: парафино-, пелоидо- и хидроапликации, съответно в парафинолечебните, калолечебните и хидротерапевтичните секции (без подводноструев масаж). Тези ръчни масажни процедури се прилагат под медицинско наблюдение и са съобразени с индивидуалните потребности на клиента с цел релаксация и тонизиране, но не и с цел терапия (т.е. лечение). Изборът и провеждането им се извършват в съответствие с утвърдените стандарти за безопасност, хигиена и качество.

Основните трудови дейности включват посрещане, извършване на процедура, изпращане на клиента, както и подготовка на помещението, апаратурата и необходимите материали за

ПРОЕКТ

съответната процедура. Особено внимание се отделя на личната хигиена, хигиената на работното място и дезинфекцията на използваните уреди и повърхности.

Важна част от работата е осъществяването на ефективна комуникация – както с клиента, така и с колеги и преки ръководители. Работата се изпълнява в екип, често в условия на висока влажност или температура, с необходимост от прецизност, внимание и готовност за реакция в случай на възникнали проблеми.

В ежедневната си дейност неспециалистът е отговорен за опазването на апаратурата и материалите, за екологично съобразено използване на ресурси и за спазване на всички нормативни изисквания за здравословни и безопасни условия на труд. Работното време е често на смени и може да включва вечерни часове, уикенди или работа в извънредни ситуации.

Успешното упражняване на професията изисква физическа издръжливост, внимание към детайла, етичност, готовност за работа с хора с различни потребности, както и основни знания за различните видове процедури, козметични и други продукти. Спазването на стандартите за хигиена, безопасност и междуличностна етика е задължително, а лоялността към клиента и работодателя е ключова част от професионалната култура.

2.2. Трета степен на професионална квалификация по професията

Професията „Балнеологични и възстановителни процедури“ с трета степен на професионална квалификация обхваща широк спектър от дейности с цел релаксация и тонизиране. Изпълняват процедури (парафино-, пелоидо- и хидроапликации, съответно в парафинолечебните, калолечебните и хидротерапевтичните секции – без подводноструев масаж), основни ръчни и апаратни масажни техники, съобразени с физическите, възрастовите и здравословните особености на клиента. Осигуряват високо качество на услугата чрез съобразяване с индивидуалните потребности, адаптиране на процедурите и използване на съвременни технологии и продукти.

Работата включва задълбочено проучване на желанията и нуждите на клиента, изготвяне на предложения за масажна програма, подбор на подходящи методики и средства (продукти, апарати), както и активно проследяване на реакцията по време на процедурите. Специалистът с трета степен на професионална квалификация носи отговорност за безопасността на клиента, като следи функционалното му състояние и ако е необходимо, адаптира методиката в движение. Работата изисква висока степен на самостоятелност, наблюдателност и готовност за коригиращи действия.

Специалистите с трета степен на професионална квалификация на „Балнеологични и възстановителни процедури“ организират и поддържат хигиената на работната среда, проверяват съответствието на помещенията със санитарните изисквания, поддържат техническото състояние на апаратурата и инвентара, и осигуряват комфортна атмосфера за клиента. Те установяват професионална и етична комуникация както с клиентите, така и с останалите членове на екипа, включително лекари и ръководители на обекти за здраве и уелнес.

Работата се извършва в самостоятелни и прилежащи към места за настаняване в курортна и градска среда балнеолечебни (медикъл СПА), СПА, уелнес и таласотерапевтични центрове с гъвкаво работно време в зависимост от резервациите и потребностите на обекта.

Изискванията към лицето, упражняващо професията, включват комуникативност, емпатия, физическа издръжливост, висока хигиенна култура, уважително отношение към клиента и стриктно спазване на професионалната етика. Необходима е способност за работа с документация и дигитална регистрационна система. Професионалистите в областта на балнеологичните и възстановителните процедури трябва да познават характеристиките и

ПРОЕКТ

спецификата на всеки от тези центрове, за да могат да прилагат правилно процедурите спрямо нуждите на клиентите/пациентите, като спазват изискванията за качество и сертифициране на услугите.

3. Единици резултати от ученето (ЕРУ) за придобиване на всяка от степените на професионална квалификация по професията „Балнеологични и възстановителни процедури“

Степен на професионална квалификация	Ниво по НКР/ ЕКР	Номер на ЕРУ и вид професионална подготовка (ПП)												
		ЕРУ 1	ЕРУ 2	ЕРУ 3	ЕРУ 4	ЕРУ 5	ЕРУ 6	ЕРУ 7	ЕРУ 8	ЕРУ 9	ЕРУ 10	ЕРУ 11	ЕРУ 12	ЕРУ 13
		Обща ПП		Отраслова ПП		Специфична ПП								
II	3	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			
III	4	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

3.1. Списък на Единиците резултати от ученето по видове професионална подготовка

ЕРУ по обща професионална подготовка – единна за всички професионални направления от СППОО

ЕРУ 1. Здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда

ЕРУ 2. Икономика и предприемачество

ЕРУ по отраслова професионална подготовка – единна за професиите от професионално направление „Терапия и рехабилитация“

ЕРУ 3. Посрещане и ориентиране на клиенти

ЕРУ 4. Обслужване на клиенти с различни потребности в балнеологична и възстановителна среда

ЕРУ по специфична професионална подготовка по професията

ЕРУ 5. Подготовка на работна среда и техника за балнеологични и възстановителни процедури

ЕРУ 6. Изпълнение на балнеологични, таласотерапевтични, хидротерапевтични, калолечебни, луголечебни, парафинови и други възстановителни процедури съгласно утвърдените стандарти

ЕРУ 7. Безопасност и първа помощ в среда за балнеологични и възстановителни процедури

ЕРУ 8. Работа с апаратура и електронно управлявани съоръжения за балнеологични и възстановителни процедури

ЕРУ 9. Административна и дигитална работа на балнеологични и възстановителни процедури

ЕРУ 10. Извършване на ръчни, апаратни и водни масажни техники

ЕРУ 11. Организация и координация на работната среда и процеси при балнеологични и възстановителни процедури

ЕРУ 12. Прилагане на иновативни техники на балнеологични и възстановителни процедури

ЕРУ 13. Устойчиво поведение в среда за балнеологични и възстановителни процедури

3.2. Описание на единиците резултати от ученето за професията „Балнеологични и възстановителни процедури“

3.2.1. Обща професионална подготовка по професията

ПРОЕКТ

ЕРУ 1	**Здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда**
Резултат от учене 1.1	**Спазва хигиенните норми и здравословните и безопасните условия на труд на работното място (ЗБУТ)**
Знания	• Познава основните нормативни актове за здравословни и безопасни условия на труд • Обяснява възможните професионални и здравни рискове на работното място и причините за тяхното възникване • Разяснява основните правила при оказването на първа помощ при трудови злополуки • Изброява основните видове лични предпазни средства и техните функции • Познава видовете защитни приспособления и средства за сигнализация и маркировка за осигуряване на ЗБУТ • Изброява правилата за работа при аварии и аварийни ситуации
Умения	• Прилага мерки за безопасност на работното място • Спазва хигиенните норми на работното място • Прилага инструкции за безопасна работа • Реагира правилно при аварийни ситуации
Компетентности	• Спазва стриктно мерките за безопасност при изпълнение на различните трудови дейности
Резултат от учене 1.2	**Осъществява превантивна дейност за опазване на околната среда**
Знания	• Познава нормативни актове, свързани с опазването на околната среда и ЗБУТ • Познава трудовоправните норми, свързани със ЗБУТ • Разяснява общите изисквания за осигуряване на ЗБУТ съобразно спецификата на провежданата дейност и изискванията на техническото, технологичното и социалното развитие с цел защита на живота, здравето и работоспособността на работещите
Умения	• Търси информация за устойчиви практики, приложими в конкретната професионална дейност • Изпълнява дейности по събиране и съхраняване на опасни продукти, излезли от употреба уреди и консумативи съобразно правилата за рециклиране • Използва технологии и материали, щадящи околната среда • Спазва практики за пестене на вода, енергия и други ресурси на работното място
Компетентности	• Правилно обработва отпадъците на работното място съобразно изискванията за сортиране • Вярно и точно разпознава замърсяващи фактори на работното място и съдейства за ограничаване на въздействието им • Способен е стриктно да следва утвърдените правила и изисквания за опазване на околната среда
Критерии за оценяване на ЕРУ	**Част по теория на професията:** • Владее теоретични знания за: • хигиенните норми • здравословните и безопасните условия на труд на работното място

ПРОЕКТ

	• овладяването на аварийни ситуации и оказването на първа помощ • превантивната дейност за опазване на околната среда **Част по практика на професията:** • Избира своевременно най-адекватния тип поведение при зададената рискова ситуация • Вярно и точно определя необходимите действия за оказване на първа помощ
Средства за оценяване	**Част по теория:** писмен изпит **Част по практика:** изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание
ЕРУ 2	**Икономика и предприемачество**
Резултат от учене 2.1	**Познава основите на пазарната икономика**
Знания	• Познава основни икономически понятия – търсене, предлагане, пазар, конкуренция, цена • Познава ролята на държавата в икономиката – данъци, бюджет, регулации • Обяснява дейността на организацията в контекста на основни икономически принципи и понятия • Разяснява основни понятия във финансите – приходи, разходи, печалба, инвестиции • Разбира значението на социалната и екологичната отговорност при ръководене на бизнес
Умения	• Използва основни икономически понятия, като търсене, предлагане, пазар, конкуренция и цена при изпълнение на професионалните си задачи • Отчита значението на основните финансови показатели, като приходи, разходи, печалба и инвестиции
Компетентности	• Прилага правилата и изискванията, свързани с ролята на държавата в икономиката, включително данъци, бюджет и регулации, в рамките на работната среда и своите професионални ангажименти
Резултат от учене 2.2	**Познава основите на предприемачеството**
Знания	• Познава същността и ролята на предприемачеството в икономиката • Изрежда основните стъпки при стартиране на бизнес, включително генериране на идея, пазарно проучване, изготвяне на бизнес план • Изброява видовете фирми и организационно-правни форми на стопанска дейност
Умения	• Разграничава видовете фирми и организационно-правните форми на стопанска дейност • Прилага знания за предприемачеството в работната си среда
Компетентности	• Идентифицира успешни практически примери за управление на бизнес начинания • Предлага решения за подобряване на дейността в съответствие с технологичните и организационните изисквания • При необходимост представя идеи и предложения пред клиенти, инвеститори или партньори, като аргументира решенията си

ПРОЕКТ

Критерии за оценяване на ЕРУ	**Част по теория на професията:** • Владее основните теоретични знания и понятия в областта на икономиката • Владее основните теоретични постановки в областта на предприемачеството **Част по практика на професията:** • Вярно, точно и мотивирано определя действията за разрешаване на описания проблем в зададения казус • Участва в разработването на бизнес план на фирмата според изискванията на предварително дефинираното задание
Средства за оценяване	**Част по теория:** писмен изпит **Част по практика:** изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание

3.2.2. Отраслова професионална подготовка по професията

ЕРУ 3	**Посрещане и ориентиране на клиенти**
Резултат от учене 3.1	**Организира посрещането на клиенти**
Знания	• Познава етапите на посрещане и регистрация на клиент в балнеолечебни, СПА, уелнес и таласотерапевтични центрове • Назовава различните видове клиенти и техните нужди (релаксация, терапия, профилактика) • Описва основни правила за комуникация и поведение в уелнес среда
Умения	• Поздравява клиента и осъществява първичен контакт • Проверява резервацията и записва в дневник/софтуер • Представя накратко възможностите на обекта и насочва към процедури
Компетентности	• Изпълнява професионално задачите по посрещане, като създава доверие и спокойствие у клиента
Резултат от учене 3.2	**Ориентира клиентите към услуги в пространства**
Знания	• Познава разположението на отделните зони: терапии, релакс зона, медицински кабинети • Изброява видовете предлагани услуги (калолечение, луголечение, масажи, парна баня и др.) • Описва правила за достъп и поведение в различните зони
Умения	• Обяснява последователността на процедурите • Насочва клиента към терапевт, лекар, администратор • Използва табла, схеми или устни инструкции за ориентация
Компетентности	• Насочва клиента към подходящите услуги, зони и специалисти спрямо заявените нужди
Критерии за оценяване на ЕРУ	**Част по теория на професията:** • Познава етапите при посрещане • Знае процедурите при регистрация • Разграничава типове клиенти и услуги **Част по практика на професията:** • Демонстрира посрещане и ориентиране • Комуникира делово с клиент

ПРОЕКТ

	• Насочва към услуги с помощни средства
Средства за оценяване	**Част по теория:** писмен изпит **Част по практика:** изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание
ЕРУ 4	**Обслужване на клиенти с различни потребности в балнеологична и възстановителна среда**
Резултат от учене 4.1	**Обслужва клиенти с индивидуални здравни и психо-физически особености**
Знания	• Изброява възрастови и здравни групи клиенти • Описва основни показания и противопоказания за СПА/балнеопроцедури • Посочва рискове и мерки за безопасност при обслужване • Назовава принципи на персонализиран подход в уелнес среда
Умения	• Насочва клиента към подходяща процедура спрямо показанията • Прилага подходящ тон и темпо при комуникация • Подпомага лица със специфични нужди при ориентиране и ползване на услуги
Компетентности	• Осигурява равностойно обслужване, като се съобразява с физическото и психическото състояние на клиента
Резултат от учене 4.2	**Съдейства за приобщаването и достъпността**
Знания	• Изброява физически, сензорни и комуникационни бариери • Посочва адаптационни мерки за обекти и услуги • Назовава нормативни изисквания и добри практики за достъпност • Описва ситуации, при които се изисква подкрепа за достъп до услуги
Умения	• Насочва към адаптирани помещения и услуги • Подпомага комуникацията чрез подходящи средства (жестове, писмена информация)
Компетентности	• Създава условия за равнопоставено участие в процедурите и услугите на центъра
Критерии за оценяване на ЕРУ	**Част по теория на професията:** • Познава спецификите при работа с различни групи • Знае принципи за достъпност и приобщаване **Част по практика на професията:** • Разпознава нуждите на клиента • Предлага адаптация на услуга • Общува уважително и адекватно
Средства за оценяване	**Част по теория:** писмен изпит **Част по практика:** изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание

3.2.3. Специфична професионална подготовка по професията

ЕРУ 5	**Подготовка на работна среда и техника за балнеологични и възстановителни процедури**
Резултат от учене 5.1	**Подготвя работната среда**

ПРОЕКТ

Знания	• Назовава изправност на параметри – изискванията за санитарна и хигиенна подготовка • Изброява основни уреди, съоръжения и консумативи • Познава стъпките за проверка на готовността на помещението • Описва стандартите за подреждане и поддръжка
Умения	• Почиства и подрежда помещението според изискванията • Приготвя консумативи, козметични и други продукти • Спазва указанията на медицинските специалисти за безопасна работа с техника
Компетентности	• Подготвя и поддържа хигиенична и безопасна работна среда според вида на процедурата и правилата на обекта
Резултат от учене 5.2	**Подготвя уреди и материали**
Знания	• Назовава основните уреди и апарати за водни и СПА процедури • Изброява подходящи намазващи средства (гелове, соли, масла, кал) • Описва стъпките за проверка и настройка на уредите
Умения	• Проверява техническото състояние и параметрите на уредите • Приготвя консумативи и терапевтични продукти • Спазва указанията за безопасна работа с техника
Компетентности	• Подготвя уреди, материали и апарати за използване, като следва изискванията за безопасност и ефективност
Резултат от учене 5.3	**Спазва санитарни и хигиенни правила**
Знания	• Изброява основните изисквания за лична хигиена и облекло • Назовава видовете дезинфекциращи препарати и тяхното приложение • Познава основни процедури при замърсяване, инцидент или риск
Умения	• Дезинфекцира работни повърхности и пособия • Спазва протокол за лична хигиена и носене на защитни средства • Прилага мерки при рискови ситуации (разлив, нараняване, неразположение на клиент)
Компетентности	• Осигурява безопасна и чиста среда за клиента и себе си чрез спазване на утвърдени санитарно-хигиенни норми
Критерии за оценяване на ЕРУ	**Част по теория на професията:** • Познаване на стандартите за хигиена и дезинфекция на уреди, помещения • Разпознаване на рискови ситуации и мерки за безопасност **Част по практика на професията:** • Подготовка на работното място и оборудване • Проверка на техника и подреждане на продукти • Демонстрация на санитарни практики в реална или симулирана среда
Средства за оценяване	**Част по теория:** писмен изпит **Част по практика:** изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание
ЕРУ 6	**Изпълнение на балнеологични, таласотерапевтични, хидротерапевтични, калолечебни, луголечебни, парафинови и**

ПРОЕКТ

	други възстановителни процедури съгласно утвърдените стандарти
Резултат от учене 6.1	**Подпомага медицинските специалисти при изпълняването на процедури**
Знания	• Назовава основните групи процедури – водни, кални, луголечебни • Познава характеристиките на СПА и уелнес процедурите • Изброява апарати, използвани при хидротерапия, калолечение и термотерапия • Посочва ефекти от различни въздействия – релаксиращи, противовъзпалителни, обезболяващи • Идентифицира процедурите според средата – вода, кал, въздух • Посочва типичните противопоказания за всяка група процедури • Познава основните параметри – температура, време, честота, интензитет
Умения	• Подпомага медицинските специалисти при извършването на процедурите по вид въздействие • Избира подходяща група процедури • Следи за признаци, които изискват повишено внимание по време на процедура • Избира оборудването за конкретна процедура по утвърден списък • Следва указанията на специалиста при изпълнение на методика • Обяснява избрана процедура на клиента на разбираем език
Компетентности	• Способен е да разграничава основните видове релаксиращи процедури, като подбира подходящи решения и оборудване по указания, спазвайки изискванията за безопасност и индивидуални особености на клиента
Резултат от учене 6.2	**Наблюдава състоянието на клиента по време на процедура**
Знания	• Познава признаци на неразположение (зачервяване, оток, цианоза, отпадналост, оплаквания, объркаост и др.) и своевременно уведомява медицински специалист за нежелана реакция • Познава основните стъпки за изпълнение на възстановителна процедура • Изброява необходимите материали и пособия за различни процедури • Посочва параметрите за време, температура и интензитет • Познава инструкциите за безопасност при работа с апаратура • Назовава начини за позициониране на клиента • Описва етапите на процедурата – подготовка, провеждане, приключване • Познава изискванията за хигиена по време на изпълнение
Умения	• Подготвя работната среда и необходимите уреди за конкретна процедура • Проверява изправността на апаратурата по зададена инструкция • Подпомага медицинските специалисти при нужда от спиране или коригиране на процедурата • Спазва последователността на действията по време на процедурата

ПРОЕКТ

	• Настройва параметрите на уредите съгласно зададените стойности • Спазва хигиенни правила по време на изпълнение • Отразява извършената процедура по образец
Компетентности	• Способен е да изпълнява балнеологични и възстановителни процедури по зададени предписания, като осигурява безопасност, хигиена и комфорт на клиента
Резултат от учене 6.3	**Наблюдава състоянието на клиента по време на процедура**
Знания	• Познава признаци на неразположение или нежелана реакция • Посочва физиологични реакции, които изискват внимание • Назовава ситуациите, при които процедурата трябва да се прекрати • Познава правилата за вербална и невербална комуникация при инцидент • Изброява стъпките за реакция при отклонения • Посочва ролята на отговорния специалист в такива ситуации • Познава стандартите за документиране при нежелани реакции
Умения	• Наблюдава поведението и състоянието на клиента по време на процедура • Обръща внимание на сигнали за дискомфорт или тревожност • Съобщава своевременно на отговорния специалист при нужда • Прилага мерки за прекратяване на процедурата при нужда по указание • Общува спокойно и разбираемо с клиента в критична ситуация • Помага на клиента да се почувства стабилно след прекъсване на процедурата • Попълва основна информация за възникналата ситуация в запис или подава устен рапорт
Компетентности	• Способен е да наблюдава състоянието на клиента по време на процедура и да реагира адекватно при отклонения, като следва утвърден ред за сигнализация и безопасност
Критерии за оценяване на ЕРУ	**Част по теория на професията:** • Разпознава видовете процедури по групи и терапевтично въздействие • Посочва подходящи апарати и параметри за изпълнение • Назовава признаци на дискомфорт и реакции, изискващи прекъсване • Изброява хигиенни изисквания и мерки за безопасност • Описва стъпките за документално отчитане на процедура **Част по практика на професията:** • Подпомага провеждането на водна/термална процедура • Изпълнява процедура по сценарий с ясно зададени параметри • Следва указания на специалист за избор и изпълнение на методика • Демонстрира наблюдение и подходяща реакция при симулирана сигнална ситуация • Комуникира с клиента спокойно и етично • Попълва отчетен документ или формуляр след процедура
Средства за оценяване	**Част по теория:** писмен изпит

ПРОЕКТ

	Част по практика: изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание
ЕРУ 7	**Безопасност и първа помощ в СПА и балнеосреда**
Резултат от учене 7.1	**Идентифицира рискове**
Знания	• Изброява рискови зони – мокри подове, топли повърхности, стъпала без маркировка • Обяснява важността на проверката на състоянието на уредите, кабелите и вентилацията • Описва реда за своевременно съобщаване за технически проблеми или потенциални опасности
Умения	• Проверява състоянието на помещението и техниката преди работа • Сигнализира за повреди или рискови условия • Прилага инструкции за превенция (поставя предупреждения, регулира температурата и др.)
Компетентности	• Преценява правилно текущата безопасност в средата и изпълнява действия за намаляване на риска съгласно вътрешни стандарти и указания
Резултат от учене 7.2	**Оказва първа помощ при инцидент**
Знания	• Изброява основните състояния, изискващи първа помощ • Назовава стъпки за оказване на първа помощ • Познава съдържанието и приложението на елементи от аптечка • Назовава начини за повикване на Спешна медицинска помощ
Умения	• Разпознава симптоми на неразположение • Прилага основни мерки за стабилизиране на състоянието • Съобщава на прекия ръководител и/или търси медицинска помощ при нужда
Компетентности	• Оказва своевременна и адекватна първа помощ при леки инциденти, като запазва спокойствие и следва установения протокол
Резултат от учене 7.3	**Комуникира с клиент на чужд език при изпълнение на професионални дейности**
Знания	• Познава етикета при комуникация с чуждестранни клиенти в СПА/балнеосреда • Познава езиковата култура и форми за учтивост, използвани в обслужващите дейности • Назовава основни термини и фрази, свързани с процедура, комфорт и състояние на клиента • Идентифицира предупреждения, инструкции и сигнали, използвани при процедури на чужд език • Познава формулировки за ориентиране във времето, пространството и вида на услугата
Умения	• Използва кратки фрази на чужд език за посрещане, ориентиране и информиране на клиента • Обяснява на разбираем чужд език основната цел, времетраене и очаквания при процедура • Задава въпроси и получава обратна връзка от клиента относно състояние или комфорт

ПРОЕКТ

	• Реагира при нужда с подходящи изрази за прекъсване, обяснение или пренасочване • Попълва шаблонни формуляри/резервации или комуникира електронно при нужда от потвърждение на услуга
Компетентности	• Способен е да използва чужд език в типични професионални ситуации с клиенти, като осигурява разбиране, безопасност и културно съобразено обслужване при изпълнение на балнео- и СПА процедури
Критерии за оценяване на ЕРУ	**Част по теория на професията:** • Познава основни рискове в СПА и балнеообстановка • Изброява правилата за безопасност и реда за сигнализиране • Разпознава и прилага етикет и културни особености при комуникация с чуждестранни клиенти • Познава ключови професионални фрази и термини на чужд език • Показва разбиране на често използвани ситуации и инструкции • Описва действия при първични инциденти (изгаряне, припадък) **Част по практика на професията:** • Демонстрира проверка на безопасността в помещение • Оказва първа помощ в симулативни условия • Следва протокол за докладване и реакция • Демонстрира комуникация с клиент на чужд език в реална или симулирана ситуация • Успешно подава и получава основна информация на чужд език по време на процедура • Попълва кратък шаблон или извършва комуникация по електронен път (по зададен сценарий)
Средства за оценяване	**Част по теория:** писмен изпит **Част по практика:** изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание
ЕРУ 8	**Работа с апаратура и електронно управлявани съоръжения за балнеологични и възстановителни процедури**
Резултат от учене 8.1	**Проверява апаратура за процедури**
Знания	• Изброява основни видове апарати (хидромасажна вана, парафинова баня, лугови вани, инфрачервени лампи и др.) • Познава изискванията за безопасна работа с електрически и водни съоръжения • Разпознава индикации за техническа неизправност • Познава основните контроли на цифрово управлявани уреди (дисплей, бутони, кодове)
Умения	• Настройва апаратура според указания (време, температура, налягане) • Проверява състоянието и чистотата на техниката • Извършва начален тест/диагностика на апаратура при включване • Докладва проблеми на отговорното лице и спира работа при съмнение за неизправност • Спазва установените процедури
Компетентности	• Подготвя и проверява използваната апаратура по безопасен и ефективен начин в съответствие с указанията и вътрешните инструкции

ПРОЕКТ

Резултат от учене 8.2	**Работи с апаратура по време на процедура**
Знания	• Познава функционалността на основни съоръжения за СПА/балнеотерапии • Познава допустимите стойности (температура, налягане, време) при стандартни процедури • Разграничава показания и противопоказания за апаратните процедури • Познава функционалността на специфичен софтуер за управление на балнео-/СПА апаратура • Разпознава предупредителни символи и алармени сигнали на дисплеи • Познава възможностите на вградени програми и автоматични режими на работа
Умения	• Следи работата на техниката по време на терапия • Въвежда или избира параметри от електронно меню (по указания) • Работи със специализиран софтуер, вграден в апаратурата • Коригира параметри на техниката съгласно указания • Използва зададени програми (например „програма 1 – хидротерапия“, „програма 2 – парафин“) • Изключва безопасно апаратурата след приключване • Попълва цифров отчет или регистър на проведена процедура
Компетентности	• Изпълнява правилно задачи, свързани с подпомагане при апаратни процедури, включително с цифрово управлявани функции, при гарантиране на безопасност, точност и комфорт за клиента
Критерии за оценяване на ЕРУ	**Част по теория на професията:** • Познава основните видове балнео-/СПА апаратура и техните функции • Разпознава рискове и условия за безопасност при работа с техника • Познава принципите на работа с автоматични режими и цифрово зададени параметри **Част по практика на професията:** • Демонстрира настройка и проверка на апарат • Извършва подпомагане при апаратни процедури в симулативни условия • Извършва симулирана работа с клиент • Спазва процедурите по изключване, почистване и съхранение на оборудване
Средства за оценяване	**Част по теория:** писмен изпит **Част по практика:** изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание
ЕРУ 9	**Административна и дигитална работа на балнеологични и възстановителни процедури**
Резултат от учене 9.1	**Води клиентска документация в съответствие с изискванията**
Знания	• Изброява основни видове клиентска документация (формуляри, декларации, досиета) • Назовава данни, които подлежат на вписване (име, услуга, здравна информация)

ПРОЕКТ

	• Познава процедурите за съхранение на документи съгласно изискванията за защита на личните данни • Посочва нормативни и етични изисквания при водене на документация
Умения	• Попълва с точност ръчно или дигитално клиентски формуляри • Актуализира данни при всяко посещение на клиента • Организира и съхранява документация в подходящи регистри • Проверява пълнотата и четливостта на подадената информация
Компетентности	• Поддържа изрядна клиентска документация при спазване на законови и професионални стандарти
Резултат от учене 9.2	**Използва цифрови системи за записване и управление на процедури**
Знания	• Назовава видовете дигитални платформи за резервации и отчетност • Познава основни функции на софтуер за управление на услуги (записване, промяна, отмяна) • Изброява стъпки за въвеждане и обработка на резервации • Посочва добри практики за защита на електронни данни
Умения	• Извършва резервации чрез онлайн система • Актуализира графици според клиентски промени • Проверява наличност и избира подходящи слотове • Архивира извършени услуги в електронен формат
Компетентности	• Ефективно използва дигитални системи за управление на клиентски резервации и отчетност
Критерии за оценяване на ЕРУ	**Част по теория на професията:** • Познаване на процедурите за документация, системи за резервации и етични правила **Част по практика на професията:** • Попълване на формуляр, извършване на резервация, писмено съобщение
Средства за оценяване	**Част по теория:** писмен изпит **Част по практика:** изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание
ЕРУ 10	**Извършване на ръчни, апаратни и водни масажни техники**
Резултат от учене 10.1	**Извършва ръчни масажни техники**
Знания	• Назовава основни ръчни масажни техники (поглаждане, разтриване, вибрации и др.) • Познава показанията и противопоказанията за прилагане на ръчен масаж • Изброява мускулни групи и рефлексни зони, върху които се прилага ръчен масаж • Посочва ефекти върху кръвообращение, мускулатура и нервна система
Умения	• Извършва последователно ръчен масаж на определени зони • Адаптира техниките според телосложение и чувствителност • Контролира натиска и темпото в съответствие с реакциите на клиента

ПРОЕКТ

	• Подбира и използва подходящи намазващи средства
Компетентности	• Самостоятелно прилага ръчни масажни техники, като съобразява натиск, продължителност и зона спрямо състоянието на клиента
Резултат от учене 10.2	**Прилага апаратни масажни техники**
Знания	• Назовава основните видове апарати и предназначението им (вибромасажори, инфрачервени уреди и др.) • Познава правилата за безопасна работа с масажна апаратура • Изброява показанията и противопоказанията за прилагане на апаратен масаж • Посочва зони, чувствителни към апаратна стимулация
Умения	• Подготвя и настройва уреда според дадените указания за индивидуалната програма • Демонстрира подпомагане прилагането на апаратен масаж върху различни части на тялото • Следи реакцията на клиента по време на процедурата • Прекратява работа при поява на дискомфорт или опасност
Компетентности	• Професионално подпомага рехабилитаторите, масажистите с увредено зрение и кинезитерапевтите при прилагането на апаратни масажни техники, като осигурява безопасност и ефективност на процедурата
Критерии за оценяване на ЕРУ	**Част по теория на професията:** • Познаване на техники, показания/противопоказания, ефекти **Част по практика на професията:** • Изпълнение на практическа задача – демонстрация на три вида ръчен масаж
Средства за оценяване	**Част по теория:** писмен изпит **Част по практика:** изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание
ЕРУ 11	**Организация и координация на работната среда и процеси при балнеологични и възстановителни процедури**
Резултат от учене 11.1	**Организира изпълнението на процедури в рамките на своята компетентност за работната смяна**
Знания	• Изброява стъпки при съставяне на дневен график за клиенти и услуги • Назовава критерии за приоритетност и подредба на процедури • Познава ресурсите и времевите норми за различни масажни методи • Посочва правила за ефективно разпределение на времето и помещенията
Умения	• Изготвя дневен или седмичен график на процедурите • Съгласува резервации с наличност на апаратура и помещения • Координира действия с колеги при промени или извънредни ситуации • Контролира изпълнението на програмите в реално време
Компетентности	• Организира процедурите в рамките на своята компетентност с цел оптимално обслужване на клиентите и ефективно използване на ресурсите

ПРОЕКТ

Резултат от учене 11.2	**Контролира в рамките на своята компетентност поддръжката на средата, апаратурата и работните материали**
Знания	• Назовава техническите изисквания за поддръжка на основна апаратура • Изброява материали и консумативи, необходими за различни процедури • Познава регламентите за контрол на хигиена и изправност • Посочва начини за сигнализиране и отстраняване на технически проблем в рамките на своята компетентност
Умения	• Проверява наличности и нужди от материали и продукти • Идентифицира нужда от профилактика или ремонт на уреди • Докладва нередности и организира подмяна/зареждане • Следи за поддържането на стандарти при работа в помещенията
Компетентности	• Осъществява контрол в рамките на своята компетентност върху ресурсите и работната среда с цел осигуряване на непрекъснатост и качество на процедурите
Резултат от учене 11.3	**Координира действията си с останалите членове на екипа**
Знания	• Изброява основни роли в екипа (рецепционист, терапевт, лекар и др.) • Назовава етапите на ефективна комуникация и координация • Познава методи за даване на обратна връзка и разрешаване на спорове • Посочва добри практики за етична и уважителна комуникация
Умения	• Взема участие в кратки работни срещи и инструктажи на екипа • Предава информация за специфични нужди на клиента към колега • Съгласува действия при споделено ползване на ресурс или помещение • Дава предложения за подобрение на организацията
Компетентности	• Участва в работата на екипа и поддържа ефективна комуникация за осигуряване на качествена услуга
Критерии за оценяване на ЕРУ	**Част по теория на професията:** • Разбиране на принципи за организация и координация **Част по практика на професията:** • Симулации на управление на график, комуникация с екипа, реакция при проблем
Средства за оценяване	**Част по теория:** писмен изпит **Част по практика:** изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание
ЕРУ 12	**Прилагане на иновативни техники на балнеологични и възстановителни процедури**
Резултат от учене 12.1	**Участва в избора на иновативни техники според нуждите на клиента**
Знания	• Назовава съвременни иновативни масажни техники • Познава някои ефекти от иновативни подходи върху различни телесни и функционални състояния • Изброява противопоказания и ограничения при нови методи

ПРОЕКТ

	• Посочва критерии за избор на техника според индивидуалните нужди
Умения	• Събира информация за състоянието на клиента чрез интервю и наблюдение • Оценява приложимостта на съвременни техники в конкретен случай • Описва иновативен подход, съчетаем с класическите техники • Обосновава избора пред клиент и колеги
Компетентности	• Участва в избора на подходяща иновативна техника, базирана на конкретни здравословни нужди, цели и очаквания на клиента
Резултат от учене 12.2	**Прилага съвременни масажни и терапевтични техники в условия на безопасност**
Знания	• Назовава технологични методи • Познава биомеханичните принципи зад съвременните методики • Изброява рискове при неправилно приложение на нови техники • Посочва правила за интегриране на техника в комбинирана процедура
Умения	• Настройва уред според указанията на медицинските специалисти и инструкциите на производителя • Демонстрира прилагане на техника в рамките на пълна процедура • Следи реакцията на клиента и адаптира натиск, продължителност, температура • Документира реакцията и резултата от прилагането
Компетентности	• Професионално прилага иновативни ръчни масажи и терапевтични техники при спазване на безопасност и индивидуален подход
Критерии за оценяване на ЕРУ	**Част по теория на професията:** • Познаване на нови техники, тяхната приложимост, противопоказания **Част по практика на професията:** • Демонстриране на иновативна техника, наблюдение и анализ на резултата
Средства за оценяване	**Част по теория:** писмен изпит **Част по практика:** изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание
ЕРУ 13	**Устойчиво поведение в среда за балнеологични и възстановителни процедури**
Резултат от учене 13.1	**Изпълнява дейности по устойчиво използване и опазване на ресурсите в балнео- и СПА среда**
Знания	• Познава значението на устойчивото използване на природни и енергийни ресурси • Изброява основни принципи на устойчиво поведение в професионалната практика • Назовава методи за икономично използване на вода, ток и консумативи • Разграничава еднократни и многократни материали и тяхната роля за устойчивост

ПРОЕКТ

Умения	• Организира работния процес с минимален разход на ресурси • Избира устойчиви материали и методи за работа • Изпълнява действия за икономично използване на вода, електроенергия и консумативи • Прилага правила за разделно събиране и повторна употреба на материали • Оценява собственото потребление на ресурси при изпълнение на дейности • Контролира състоянието на инвентар и материали • Информира колеги и клиенти за устойчиво поведение • Предлага конкретни подобрения за опазване на ресурсите
Компетентности	• Способен е да прилага устойчиви и екологично отговорни практики при организиране и изпълнение на процедурите, като самостоятелно управлява използването на ресурси, оценява тяхната ефективност и предприема действия за намаляване на въздействието върху околната среда
Резултат от учене 13.2	**Подпомага изпълнението на вътрешни екологични практики в организацията**
Знания	• Назовава целите на организацията, свързани с устойчивост и ефективност • Познава индикатори за резултатност: разход на вода, енергия, отпадъци • Изброява дейности, които намаляват екологичния отпечатък на обект • Посочва ролята на персонала в изпълнението на вътрешни устойчиви мерки
Умения	• Изпълнява кампании или дейности, свързани с пестене и повторна употреба • Събира данни и попълва формуляри, свързани с вътрешни инициативи • Съдейства при наблюдение и сигнализира при разхищения или отклонения • Прилага конкретни инструкции от план за устойчиво управление
Компетентности	• Способен е да съдейства за изпълнение на устойчиви мерки и практики, определени от организацията, като подпомага тяхното прилагане и насърчава отговорно поведение сред екипа и клиентите
Критерии за оценяване на ЕРУ	**Част по теория на професията:** • Познаване на цели, принципи и действия за устойчиво използване на ресурси • Разбиране на вътрешните екологични инициативи и добри професионални практики **Част по практика на професията:** • Участие в изпълнение на реални или симулирани устойчиви действия (например отчет, повторна употреба) • Попълване на формуляр, подаване на сигнал за разхищение или отклонение • Докладване за ефективност или предложение за подобрение
Средства за оценяване	**Част по теория:** писмен изпит

ПРОЕКТ

	Част по практика: изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание

4. Съвкупност от единици резултати от учене, комбинации от длъжности със сходни трудови задачи, трудови дейности от широкопрофилната професия от СППОО, които формират придобиването на квалификация по част от професията „Балнеологични и възстановителни процедури“

Степен на професионална квалификация	Ниво по ЕКР/НКР	ЕРУ № … от списъка по т. 3.1.
II	**3**	ЕРУ 4, ЕРУ 7, ЕРУ 10 ЕРУ 1, ЕРУ 3, ЕРУ 5 ЕРУ 2, ЕРУ 9, ЕРУ 11 ЕРУ 5, ЕРУ 6, ЕРУ 13
III	**4**	ЕРУ 2, ЕРУ 8, ЕРУ 12 ЕРУ 4, ЕРУ 6, ЕРУ 7 ЕРУ 9, ЕРУ 11, ЕРУ 13 ЕРУ 1, ЕРУ 6, ЕРУ 11

5. Изисквания към материалната база

5.1. Изисквания към кабинетите за обучение по теория на професията – характеристики, обзавеждане, оборудване, софтуер

Учебната база включва кабинет за теоретична подготовка и специализирани учебни работилници и кабинети, предназначени за практическо обучение в областта на СПА и уелнес процедурите. Кабинетът за теоретична подготовка е оборудван с маси, столове, учебни пособия и апаратура за визуализация на преподавания материал, включително бяла дъска, флипчарт, компютри и мултимедиен проектор.

5.2. Изисквания към учебната база за обучение по практика на професията – характеристики, обзавеждане, оборудване, софтуер

Практическото обучение се осъществява в учебни работилници, лаборатории и ателиета, организирани в отделни сектори. Секторът за водолечение разполага с басейн, хидромасажни вани, тангентори и душове, необходими за провеждане на основни водни процедури. Секторът за калолечение включва оборудване за съхранение и прилагане на лечебна кал – вани, шпатули, фолио, чаршафи, одеяла и душ за изплакване. В кабинета за парафинолечение се използват парафинови блокчета, термостат за разтапяне, ванички и шпатули за нанасяне на парафин върху тялото.

Секторът за луголечение предоставя условия за прилагане на терапия с луга чрез ванички, компреси, фолио и текстилни материали за покриване и затопляне на тялото. Част от учебната база е и учебен център, в който се осигурява възможност за прилагане на водни, сухи и влажни високотемпературни и контрастни процедури, както и иновативни процедури – като енотерапия (винолечение), апитерапия (лечение с пчелни продукти) и терапии с вулканични камъни.

Тази комплексна материална база създава реалистична среда за обучение, близка до условията в реални СПА центрове, и позволява ефективно усвояване на знания, умения и компетентности, необходими за професионалната реализация на обучаемите.

ПРОЕКТ

Обучение по практика на професията може да се осъществява и в специализирана база с реална работа среда със сключен договор за обучение по практика.

6. Изисквания към обучаващите

Право да преподават по учебните предмети или модули от професионалната подготовка имат лица с висше образование по специалност от съответното професионално направление в Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления, приет с Постановление № 125 от 2002 г. на Министерския съвет (ДВ, бр. 64 от 2002 г.).

Учителска длъжност по учебен предмет или модул от професионалната подготовка може да се заема и от лица със завършено висше образование по съответната специалност и без професионална квалификация „учител“.

По учебен предмет или модул от професионалната подготовка, за който няма съответно професионално направление в Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления, могат да преподават лица без висше образование и без професионална квалификация „учител“, ако са придобили професионална квалификация по професията при условията и по реда на Закона за професионалното образование и обучение.

Препоръчително е на всеки три години обучаващите да преминават курс за актуализиране на професионалните знания, умения и компетентности.

ПРОЕКТ